

PAUKENSLAG!

A large graphic of a drum set is formed by a grid of squares. The top half of the drum set, including the snare and tom-toms, is composed of red squares. The bottom half, including the bass and floor toms, is composed of white squares. A single green square is positioned in the center of the drum set, and a single blue square is on the right side. The background is a solid red color.

PAUKENSLAG!
speciaal nummer mei 2011

IMPRESUM

HOOFD REDACTEUR

Nikola Živković

COÖRDINATOR VAN DIT NUMMER

Prof. Dr. Jelica Novaković-Lopušina

REDACTIE

Marko Avakumović

Aleksandra Milisavljević

Tamara Lužajčić

Nevena Ilić

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Nevena Kukuljac

Irena Živković

Milan Dragojević

Andrea Varga

Mladen Nikolić

Olivera Vranić

Jelena Rondić

Sonja Stanišljević

Katarina Šumonja

Mina Berček

GRAFISCH ONTWERP

Marko Avakumović

FOTO'S

Ognjen Lopušina

Danica Kukuljac

Mirko Cvetković

Het Archief van Paukenslag!

ADRES VAN DE REDACTIE

Studentski trg 3, Filolohische Fakulteit,

Afdeling Neerlandistiek,

11000 Belgrado

E-MAIL

paukenslag.nl@gmail.com

Dit extra nummer is mede mogelijk geweest

dankzij de steun van de Nederlandse

Taalunie. Onze hartelijke dank daarvoor.

APERITIEF

Als je gasten krijgt, en wel gasten uit het buitenland, dan wil je graag trots zijn op je stad. Misschien is Belgrado niet de mooiste, maar het is voor ons een zeer speciale stad. Gewoon, omdat het onze stad is. De redactie van het tijdschrift van de vakgroep neerlandistiek *Paukenslag!* heeft door deze speciale editie zijn best gedaan om Belgrado en zijn cultuur op een speciale manier aan U voor te stellen – zoals wij het zien en ervaren. Dus, door de ogen van studenten.

Er wordt gezegd dat Belgrado een stad met twee gezichten is. Het is ontstaan op de plek waar twee rivieren samenvloeien: de Sava en de Donau; tussen twee culturen in, de Osmaanse en de Oostenrijks-Hongaarse; het is gesplitst in een oud en een nieuw gedeelte; het is vlak en heuvelachtig; het is hip en retro; het is levendig en rustig. Hoewel verschillend en soms tegenstrijdig zullen beide gezichten u met een vrolijke glimlach begroeten waardoor u zich lekker en aangenaam zult voelen.

Belgrado heeft veel te bieden, van typisch toeristische trekpleisters tot verborgen parels waarvan zelfs vele Belgradoërs nauwelijks iets afweten.

Beste neerlandici, we heten u welkom! Welkom in het culturele centrum van dit deel van Europa, in de stad van verscheidenheid! Welkom in de stad van gezellige mensen, de stad van goed eten en drinken, de stad van goed amusement, de stad met de oudste neerlandistiek in de westelijke Balkan! Welkom in Belgrado!

Veel (lees)plezier!

Namens de redactie,

Nikola Živković

NEDERLANDSE SCHRIJVERS OVER BELGRADO

A. Den Doolaard

Den Doolaard heeft een speciale band gehad met Joegoslavië, zowel het koninklijke als het communistische. Deze fascinatie van hem heeft neerslag gevonden in talrijke belletristische publicaties. Hierbij enkele citaten:

Uit: *Het land van Tito*. Querido, 1954

Volk van zangers en rebellen

Volkskarakter is een geheimzinnig iets. Waar komt het vandaan en hoe wordt het gevormd en verbogen door materiële omstandigheden? Wat is de invloed van denkbeelden en gemeenschappelijk doorstane strijd, en daarnaast die van klimaat en voedsel? Heeft onze afkeer van revolutie ook iets te maken met onze dagelijkse schaal aardappelen, en de geneigdheid der Serviërs tot opstand met hun voorkeur voor scherpe paprika en uien? En wat is van den beginne af aan in dit volkskarakter het voortdurende, het onuitwisbare?

Uit: Hans van Waarsenburg: *A. Den Doolaard*. Meulenhoff, 1982

Ik ben aan Joegoslavië zeer verknocht geraakt, omdat het waarschijnlijk het eerste land was waar

ik in aanraking kwam – vanuit de Westeuropese beschaving – met een veel ouder cultuurpatroon. Dit oude cultuurpatroon is door de naoorlogse ontwikkelingen verdwenen en dat betreurt ik nog steeds, al is die ontwikkeling onvermijdelijk.

Maar ik ben er zeer gelukkig geweest. Als ik eraan terugdenk hoe 's avonds, in onverschillig welke stad of stadje, in kleine restaurants zangeressen optraden. Van tevoren informeerde ik meestal naar het tijdstip van hun optreden. En zo rond negen uur 's avonds ging je er naar toe. Je bestelde wat te eten en een tijdje later kwam het orkest. Meestal werden er vier instrumenten bespeeld: xylofoon, accordeon, eerste en tweede viool. Dikwijls kwam daar nog een cello bij en laten we vooral de zangeres met tamboerijn niet vergeten.

Meestal waren het zigeuners. Zij konden putten uit een oneindige schat aan Joegoslavische volksliederen.

Cees Nootboom

In zijn bundel reisverhalen *Labyrint Europa* (Bezige Bij, 2010) roept Nootboom de herinnering op aan zijn kortstondig verblijf in Belgrado begin jaren zestig, op doorreis van Griekenland naar Nederland.

Uit: „Avond in Belgrado“

Ik ben in Belgrado, het is avond, september, en ineens weet ik dat het afgelopen is, de waanzinnige zomer. Ik heb mijn bagage weggezet en ben zoals altijd als ik ergens nog nooit geweest ben, de straat opgelopen, grote, brede, avondlijke straten, heb in het park gezeten terwijl het licht langzaam naar beneden kwam, en de koelte en een lichte nevel langzaam omhoog uit de grond. Naast mij zit een oude man en leest niet in een krant met cyrillische tekens.

Ik sta op en loop op goed geluk de stad in, zelf niet wetend wat ik zoek, en daarom vind ik het dan ook, ineens, achter grote bruine huizenblokken, in de buurt van weer een ander park dat er op dat uur zwaar en somber bij ligt – ik hoor de springende jagende muziek van de violen en een wilde vrouwenstem daar doorheen. Ik ga door een hek naar binnen en sta in een tuin, of hoe zal ik het noemen, een grote, door hoge heggen omringde ruimte waar lichtgroene houten stoelen in kiezelstenen staan. Aan alle tafels Zuid-Slaven achter kleine glaasjes slivovitsj en koperen kannetjes Turkse koffie. De bruine mooie gezichten zijn naar het orkest gericht dat in een jagend tempo de geschreeuwde verzoeknummers speelt. Ik ga vooraan zitten, een ober brengt mij een

kaart waarop ik niets kan lezen, hij verstaat mij niet en ik hem niet en ten slotte wijs ik maar wat aan en dat blijkt dan later erg veel vlees te zijn met lange gebakken slierten ui.

De vermoeidheid van de dag zakt weg en ineens, nu, weet ik hoe tevreden ik daar zat, met dat gevoel van behaaglijkheid dat je kunt krijgen als je ergens, in een totaal vreemde omgeving, helemaal alleen bent, bijna een natuurverschijnsel, niemand die op je af kan komen, nergens een krant te koop die je zou kunnen lezen, alleen maar daar zitten achter ook zo'n kannetje dat de ober nu vrolijk lachend in mijn kopje omkeert terwijl hij er met een felle tik en glas slivovitsj bij zet, brandewijn gestookt uit pruimen, maar de pruimen al erg lang vergeten.

Arnon Grunberg

Arnon Grunberg verbleef in februari 2004 enkele dagen in Belgrado. Zijn impressies publiceerde hij in NRC Handelsblad. Hierbij enkele citaten:

Uit: «Honger om de honger» (06.02. 2004)

In een automaat, die zijn er wel, wissel ik wat euro's en ga in McDonald's zitten. Meisjes met opvallende laarzen eten er hun hamburgers. Misschien wel de hipste tent van de stad.

...

Op straat zie ik mensen met kleine vuilniszakken paraderen alsof het diplomatenkoffers zijn. Zouden er buurten zijn waar de vuilnis niet wordt opgehaald? Navraag bij een inwoner leert me dat dat niet het geval is, maar er zijn veel vluchtelingen in Belgrado.

Uit: „Alle hoop moet sterven» (20.02.2004)

's Avonds neemt Mila me mee naar een café, een

veredelde schuur, aan de oever van de rivier waar zigeuners muziek maken. Wat ze zingen kan ik niet verstaan maar de melancholie is luid en duidelijk hoorbaar. Er wordt slivovitsj bij gedronken. Alle hoop moet sterven, want dan kun je in de schuilkamer de gitaar ter hand nemen. Zolang er hoop is, is het nu onleefbaar.

...

Vaak heb ik me afgevraagd hoe het eruit zou zien zonder illusies, zonder werkelijke hoop, volledig geassimileerd aan het absurde en het wrede, met als uitweg alleen nog het paradijs van de pijn.

Zoals Belgrado in de winter ziet het eruit.»

SERVISCHE SCHRIJVERS OVER BELGRADO

(onze dank aan prof J. Novaković-Lopušina die de Servische auteurs voor ons vertaald heeft)

Despoot Stefan Lazarević: Oorkonde van de stad Beograd (begin 15de eeuw)

Sinds Kosovo was ik overmeesterd door het Ismaëlitische volk, totdat zij op hun beurt verslagen werden door de keizer der Perzen en ik dankzij Gods genade uit hun greep bevrijd werd. Uit die streken aldus komend vond ik een allerbekoorlijkste plaats, de van oudsher grote stad Beograd, toevallig verwoest en verlaten, ik bouwde het weer op en wijdde het aan de allerheiligste Moeder Gods.

Uit: *Belgrado, tussen liederen en zon*, 1987

Duško Radović (1922-1984)

“Wie het geluk heeft om 's ochtends in Belgrado wakker te worden, mag er gerust van uitgaan dat hij voor die dag voldoende heeft gepresteerd”.

Ivo Andrić: „Beograd“

Deze grote stad was kennelijk altijd al zo: verscheurd, verstrooid, net alsof hij nooit echt bestaat maar eeuwig ontstaat door aanbouwing en verbouwing. Van de ene kant ontspruit hij en groeit, en van de andere kant verwelkt hij en vergaat. Hij is in voortdurende beweging en golving, hij heeft

nooit stilgestaan en kent geen rust en stilte. Een stad aan twee rivieren, op een verhoging, en prijsgegeven aan de vele winden.

Uit: *Belgrado, tussen liederen en zon*, 1987

Pavle Ugrinov, *De wedergeboorte van een schilder en dichter*, 1946.

Dezelfde lucht hing boven Toledo toen Doménikos Theotokópoulos in 1600 zijn 'Gezicht op Toledo' schilderde; de hoge lucht hangt er boven de witte, brosse en klittende stad die uit de rotsen groeit en vertikaal omhoogstreeft; zoals ook deze stad hier, Belgrado, de hoogte instreeft vanaf zijn rots; de lucht zwart en grijs, donker en licht, als angstaanjagende vaandels van doden, van alle doden die op hetzelfde moment uit zijn grondvesten verrijzen, of als stemmen van doden, een dodenkoor dat boven de stad weerklinkt, zich vermengend met het verre gedonder en het naderende onweer. Een zwaar zwart, gigantisch wolkengordijn, verscheurd door lichtende bliksemschichten die heel even al het licht van de hemel opvangen; en die een gevecht aangaan met de opgekropte wolken en de dodenstemmen, om ze dan tot bedaren te brengen en te overweldigen en uiteindelijk het grote, brede blauw boven de stad te openen, de grote blauwe en ijle lucht die hem zal verlichten en tonen in al zijn 'kosmische schoonheid', op die onherbergzame verhoging boven de magere aarde en de koude en onstuimige wateren van de Donau en de Sava.

Net als Toledo in het jaar 1600 op het schilderij van El Greco, zo zag ook Belgrado er in 1946 doodsbleek en verlaten uit onder die duistere en verlichte wolken, als een stad van een andere planeet, allang dood, zonder enige beweging, tot op het bot ontbloot door de stormwinden van die onbekende ster en verbrand door de zon die de woestenij boven hem verhit tot onmeetbare hoogten, bros en verkalkt, net als het Toledo van Theotokópoulos; maar op die onherbergzame verhoging, op die rots en onder die

verduisterde hemel, tegelijk 'magisch mooi', zoals Isidora Sekulić ooit schreef.

Veljko Petrović: „Korte suite over Belgrado“ (1956)

1.

Merkwaardige stad! Om hem te beschrijven heb je eerst wateren nodig, vergezichten, luchten, een wijdse, grootse open lucht. En tuinen, misschien. En dan huizen. Een vloeibare ochtendzon, wolken, winden, noordoostwinden, spetterende zonsondergangen, eerste sterren en een maan, om het even welke. En dan pas straten.

2.

Je kijkt die wandelaar na. Waar spoedt hij zich heen? Alle straten van Belgrado leiden uiteindelijk naar het Kalemegdan-fort. Daar komt hij in de vroege avond en doorloopt de paden van het park, tussen de wallen, tot op het hoogstgelegen terras van de

oude vesting. Hij zal wel in gedachten bezig zijn met de geschiedenis of met het alledaagse leven, of verstrooid, verbitterd, wijs, cynisch, lichtgelovig, ernstig of lachend, om het even, en dan blijft hij ineens staan, betoverd, begoocheld: voor hem strekt zich de Pannonische vlakte uit als een zeespiegel, vergezichten aan zijn voeten, een open hemel boven Belgrado.

3.

De betoverde wandelaar blijft bewegingsloos staan. Laat hem met rust. Zijn blik en het vergezicht zijn niet meer van elkaar te scheiden, ze zijn op dit ogenblik een en hetzelfde. Hij drinkt van de eeuwigheid en jeugd van die oerfrisse aarde. Verten worden innig. Het ik verliest zijn grenzen. Dat is het ogenblik van het waardevolste sacrament.

Wanneer hij weer terug het stadsrumoer ingaat, draagt hij onvermoed in het binnenste van zijn oog, in zijn bloed, dat vloeibare licht dat de inslag vormt van de alledaagse scheringen die hem te wachten staan, als een onlosmakelijke verbintenis van eeuwigheid en vergankelijkheid. Hij zal zijn hernieuwde essentie met zich meenemen: de kortstondige versmelting van aarde, water, vuur en lucht.

Momo Kapor (1937-2010)

Als ik er beter over nadenk, dan is deze stad niet bepaald de beste plaats voor mensen met een serieus beroep, voor politici, economen, juristen, planners, wetenschappers en dergelijke, maar hij is echt ideaal voor ... schrijvers!

Belgradose schrijvers hoeven hun verbeeldingskracht helemaal niet te gebruiken. Het is voldoende om 's morgens naar een van de twee lokale radiostations te luisteren of de krant te lezen: wat voor ongekende wonderen! In vergelijking met een doorsnee Belgradoër zijn de Franse surrealisten doodgewone amateurs zonder fantasie! Overigens, het surrealisme heeft destijds, behalve in Parijs,

alleen maar hier, in Belgrado, wortel geschoten. Die arme Amerikanen, Fransen, Engelsen en Zweden ... Ze doen zich zoveel moeite om iets onlogisch of gek te verzinnen wat in Belgrado elke literaire beginner 's morgens vroeg al geserveerd krijgt! (...) Wat een Belgradoër zonder gezeur kan verdragen, dat zou de dood van elke gemiddelde Europeaan betekenen, om van gevoelige Amerikanen nog te zwijgen! (...) Wie van die verwende buitenlanders zou levend en gezond uit onze vervuilde Sava komen, waar wij nog altijd zonder gevolgen in zwemmen? Hij zou daar de pest of de cholera vatten – maar ons gebeurt, god zei dank, niets! Dat ligt er waarschijnlijk aan dat we als kind moeten wennen aan de meedogenloze omstandigheden en daardoor een natuurlijk immuuniteit ontwikkelen. Ieder kind eet in Belgrado met het ongewassen fruit minstens 7 pond verschillende bacteriën, bacillen en amoeben. Daarom mijdt de ziekte ons, alsof we aanstekelijk zijn!

Jelica Novaković: *Gelukkig is we bijtijds waanzinnig wordt. Amsterdam, 1999*

Ook mijn stad vertoont diepe groeven, littekens en rimpels. Sommige dateren van Pasen 1941, andere van Pasen 1943 en 1944. De nieuwste, nog smeulende littekens zijn van Pasen 1999. Je zou het een lelijke stad kunnen noemen. Nooit heeft ze een dure opknapbeurt gekregen, nooit heeft men haar volledig opgetut. Een stad met leeggebomde plekken - net een armoedzaaier met een aangetast gebit. Een stad met verschillende lagen goedkope make-up die nu verwatert door het vele blussen, zoals bij een huilend wijf. Een stad die door de helft van zijn inwoners als een godvergeten tussenhalte naar elders wordt beschouwd.

Toch hou ik van mijn stad. Misschien juist vanwege haar littekens en rimpels. Gewoon, zoals je iemand lief hebt voor wat hij is en niet voor wat hij lijkt. Misschien heb je voor liefde niet echt een reden nodig.

SERVISCHE DICHTERS

Geschreven door: Nevena Kukoljac (4de jaar)

Poëzie is voor ontevredenen of fantasten. En dan: wat is poëzie nog in dit land van dorpelingen op de bergachtige Balkan? Is poëzie 'big business' in Servië? Nee. Waarschijnlijk is de huidige economische crisis de cruciale reden dat poëzie steeds minder over de toonbank gaat. Of leven we gewoon in een onpoëtische tijd? Poëzie is een geluid bedoeld om gehoord te worden, anders staat ze geconfronteerd met de diepe crisis van haar eigen bestaan. De poëzielezer is het slot, het gedicht is de sleutel en ze moeten bij elkaar passen. Wees open voor poëzie, zie alles als nieuw omdat poëzie veel meer is dan afgebroken regels met veel wit erom heen! Een top 3 van dichters kiezen is eigenlijk onbegonnen werk. Deze drie: Desanka Maksimović, Vasko Popa en Branko Miljković, vertonen een onuitputtelijke schat aan woorden en verzen vol schoonheid. Hun poëzie zou op de volgende volgorde gelezen kunnen worden: per bundel, per gedicht, per vers, per woord. En dan – weer van voren af aan...

Danica Kukoljac

Desanka Maksimović
(1898 – 1993)

'Ik ben de jager van mijn eigen hart'

Herkenbaar aan de moeiteloze verbinding die ze in al haar werk weet te leggen tussen de volstrekte alledaagsheid en de grote thema's van poëzie: natuur, liefde, dood, tijd, ruimte. De compassie en empathie die eruit spreken – zo mooi gezegd, zo beeldend en krachtig in zijn eenvoud. Haar gedichten lijken wel weggelopen uit maagdelijke kindertaferelen: veld, zon, bloem, vogel, regenboog, steen...

De Nederlandse pendant: M. Vasalis. Ze waren tijdgenoten, ze gingen gebukt onder de kleine dagelijkse zorgen, geïsoleerd in hun eigen dichtatelier: D. Maksimović in een schilderachtig Servisch dorpje, Vasalis met haar kinderen, moeder en patiënten.

Tip! Als u in het Tašmajdan-park bent, vergeet niet het melanholische bronsbeeld van Desanka Maksimović te bekijken.

Waarschuwing

Luister, ik verklap je mijn geheim,
laat mij nimmer alleen
als iemand muziek speelt.

Doodgewone ogen
zouden mij
zacht en diep
kunnen lijken.

Ik zou kunnen denken
in geluiden te zinken
zodat ik mijn handen
aan ieder zou reiken.

Ik zou kunnen verzinnen
dat het zoet is
kort, voor één dag
te beminnen.

Misschien dat ik aan iemand
vertellen zou
mijn wonderlijk, dierbaar geheim:
hoeveel ik van je hou.

O, laat mij nimmer alleen
als iemand muziek speelt.

Ik zou kunnen denken, ergens in een bos
vloeien opnieuw al mijn tranen
uit zelfontsproten kranen.

Ik zou kunnen denken: een zwarte vlinder
schrijft op het water met vleugelstreken
wat ooit uit angst werd verzwegen.

Ik zou kunnen denken: door het duister heen
zingt er iemand en met een bloem van smart
raakt hij de wond van het bloedend hart.

O, laat mij nimmer alleen,
nimmer alleen
als iemand muziek speelt.

Vertaling: J. Novaković-Lopušina

Vasko Popa (1922-1991)

De klassieke opbouw van een gedicht met begin- en eindpunt, met zijn logische samenhang, met klassieke poëtische motieven à la D. Maksimović is bij Popa door nu-momenten, flash-backs en stemmen vervangen.

Danica Kukoljac

Hij creëert zijn eigen chaotische wereld waarin elke beweging een tegenbeweging oproept. De tegenwerkende krachten vol stemmen, onomatopoeie, afwisseling van assonantie en alliteratie benadrukken de dynamiek van het geheel. Popa's vruchtbare gedachtenstroom is vaak uit onpoëtische onderwerpen gecreëerd: hij dicht over stoel, kapstok, muur, asbakje.

Popa zou een Nederlandse Vijftiger genoemd kunnen worden. *Poésie pure* waarbij de betekenis van het woord weggelaten is vaak om op te vallen.

Branko Miljković (1934 - 1961)

'Dichten en sterven is het dezelfde'

Branko is dichter-intellectualist, dichter-filosoof. In zijn gedichten raken de uitersten elkaar: vuur en as, wezen en nietigheid, leven en dood. Zijn verzen zijn product van zijn patetische verstand en volgens hem heeft het met de pathetiek van zijn hart niets te maken. Zijn voorbeeldgever is de Griekse filosoof Heraclitus die van mening was dat alles in voortdurende verandering is en dat alles in tegenstelling tot iets anders staat. Zo is er geen licht zonder duisternis, geen gezondheid zonder ziekte, geen oorlog zonder vrede, geen liefde zonder haat. Deze tegenstellingen die in Branko's gedichten voorkomen, leiden tot conflicten waaruit weer iets nieuws ontstaat. Hij stelt vragen over de grenzen van onze kennis, de bronnen van onze moraal en de zin van ons bestaan.

Vertalingen van Servische literatuur kunt u vinden in volgende boekwinkels:

PLATO, Knez Mihailova 48, PLATO, Akademski plato 1

Echoën

De lege kamer begint te grommen
Ik kruip in mijn huid

Het plafond begint te gillen
Ik smijt het een been toe

De hoeken beginnen te keffen
Ook hen smijt ik een been toe

De vloer begint te janken
Ook hem smijt ik een been toe

Een muur begint te blaffen
Ook hem smijt ik een been toe
De tweede en derde en vierde muur
Beginnen te blaffen
Ik smijt ze allemaal een been toe

De lege kamer begint te schreeuwen
En zelf leeg
Zonder beenderen meer over
Verander ik in de
Honderdvoudige echo van een kreet

En ik echo echo
Echo

Vertaling: J. Novaković-Lopušina

Dichter

hij kent alle wegen en winden,
winden en hun wouden,
wouden waarin woorden groeien
en wegen van woord naar hoop.

De weg haalde hem de wereld in,
de duivel haalde hem de taal binnen,
om zijn eigen schaduw te beminnen,
om in het valse woud te zingen:

van de onbenullige tover van zijn maneschijn,
van de hondse roos en zijn eigen misselijkheid,
om beelden uit andermans ogen te verblinden,
om de nacht af te staan in naam van de tederheid.

Vertaling: J. Novaković-Lopušina

PARKEN EN MONUMENTEN

Geschreven door: Olivera Vranić en Jelena Rondić (3de jaar)

Belgrado bezit veel plaatsen voor wandelingen, ontspanning en het genieten van mooie uitzichten. We hebben enkele parken en monumenten voor u uitgekozen die u niet zou mogen missen:

Kalemegdan – Onze stad kan trots zijn op haar vesting die een prachtige plek is voor wandelingen gedurende het hele jaar. Overdag, vooral als de dag mooi is, kunt u van groene bomen en prachtige oude wallen genieten. Of van het indrukwekkende uitzicht op de monding van twee grote rivieren, de Donau en de Sava. Of u kunt gewoon op een bankje zitten genieten van de rust. Kalemegdan straalt een bijzondere schoonheid uit: overal kussende jongeren, ouderen die schaak spelen, bezoekers van openlucht tentoonstellingen... Kalemegdan leeft altijd! 's Nachts kan met elke stap de romantische sfeer worden gevoeld.

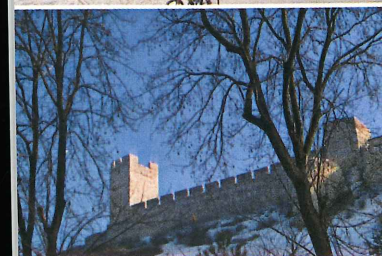

Karadordev park – Dit park bevindt zich op één van de drukste plaatsen in Belgrado maar toch heeft het park zijn charme behouden. Het is niet bedoeld voor lange wandelingen, maar het is één van die parken waarin je op een bankje kan zitten genieten. Het uitzicht op de magnifieke tempel van Heilige Sava van Servië leidt heel spoedig de aandacht af van de drukte. De tempel domineert met zijn grootheid, gewichtigheid en schoonheid. Ook zouden we het monument van Karadordev niet mogen vergeten wiens standbeeld zich in het park vindt. En natuurlijk, de belangrijkste bibliotheek in Belgrado – De Nationale Bibliotheek van Servië.

Ada Ciganlija - Ada Ciganlija is de badplaats van Belgrado. Zijn stranden zijn niet ver van het centrum, maar daar voel je je alsof je op een plaats bent die volledig geïsoleerd is van het stadslawaai. Als je niet naar zee kunt, is de redding van de zomerse hitte hier te vinden. Hier kan je in de schaduw van de bomen liggen lezen, je kunt zitten in één van de cafes of rollerblades rijden of gewoon luilekkeren aan het water. Als je avonturistisch ingesteld bent zullen bungeejumpen of waterskiën ervoor zorgen dat je de adrenaline op peil houdt. Wat een pracht!

Verder bevelen we u nog volgende parken aan:

Het park "Tašmajdan", naast de St. Marko-kerk (een replica van het bekende klooster Gračanica)

Het park bij het monument van Vuk Stefanović Karadžić

Hier volgen enkele interessante standbeelden die we willen aanbevelen:

'De Overwinnaar' domineert boven de vesting Kalemegdan. Het monument staat er sinds 1928, en het werd door Ivan Meštrović gemaakt. Het werd hier voor het tienjarig jubileum van de doorbraak van het front bij Saloniki in WO I geplaatst. 'De Overwinnaar' wordt als het symbool van Belgrado gezien. De plek rondom "De Winnaar" is een volmaakte keuze voor het mooiste uitzicht op de rivieren van Belgrado.

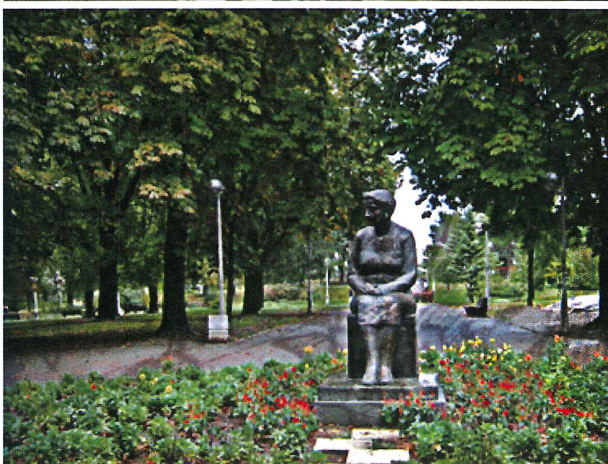
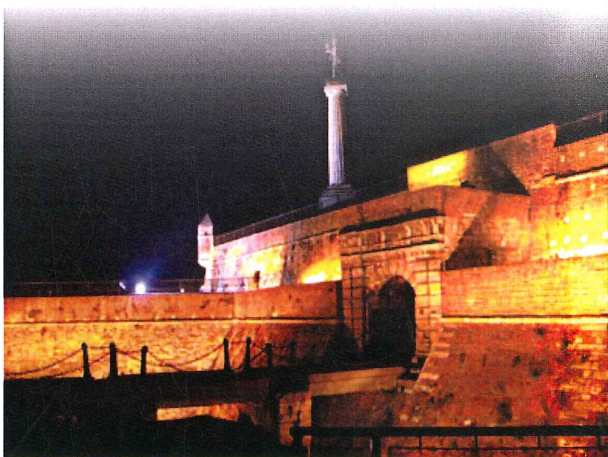
'Het monument van Mihailo Obrenović' - Het meest bekende monument in Belgrado heet in de volksmond het Paard. Dit is het centrum van alle gebeurtenissen en een algemeenbekendeplekwaarmensenmetelkaarafspreken.. Het is interessant dat de meeste mensen, zowel jongere als oudere, niet weten dat dit monument ter ere van vorst Mihailo Obrenović werd opgericht. Zijn paard heeft alle glorie overgenomen en vandaag de dag zullen jullie altijd horen: "Laten we bij het Paard afspreken!"

'Het standbeeld van Desanka Maksimović' bevindt zich in het Tašmajdan-park. Zij was één van de belangrijkste dichtersessen van Servië. Haar monument staat op een heel mooie plek, tussen de kerk van Sint Marko en het café 'De laatste kans'. Soms worden er bijeenkomsten georganiseerd ter ere van deze grote vrouw; mensen staan rondom het monument en lezen haar gedichten voor.

Verder hebben volgende beroemde personen een standbeeld gekregen in een van de parken van Belgrado:

Ivo Andrić (onze enige Nobelprijswinnaar voor literatuur)

Vuk Stefanović Karadžić (de grote reformator van de Servische taal)

PAUKENSLAG! AANRADERS

KAFANA'S EN RESTAURANTS

- 1 **RAKIA BAR** Dobračina 5
- 2 **JEVREM** Gospodar Jevremova 36
- 3 **LITTLE BAY** Dositijeva 9a
- 4 **KAFANA KAFANA** Đušina 5
- 5 **SUNCE** Dečanska 2
- 6 **VODENICA** Bulevar Vojvode Bojovića 5b
- 7 **STARI BEOGRAD** Knez Danilova 4

CAFÉS

- 8 **UDRUŽENJE SVETSKIH PUTNIKA** Bulevar Despota Stefana nr.7/-1
- 9 **BUKE BAR** Trg Republike 3
- 10 **IDIOT** Dalmatinska 13
- 11 **SUPERMARKET** Višnjičeva 10
- 12 **SMOKVICA** Kralja Petra 73

MUSEA

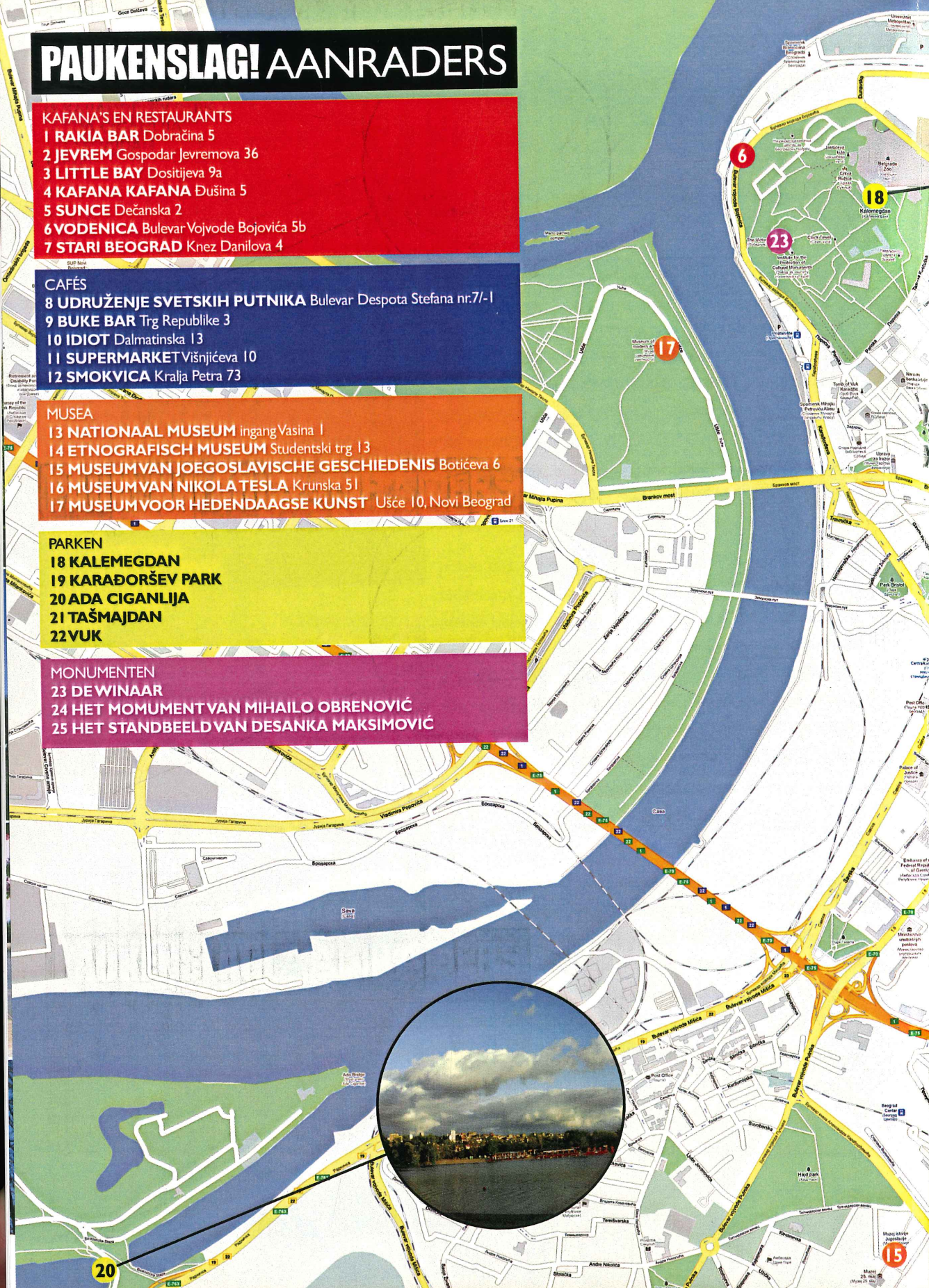
- 13 **NATIONAAL MUSEUM** ingang Vasina 1
- 14 **ETNOGRAFISCH MUSEUM** Studentski trg 13
- 15 **MUSEUM VAN JOEGOSLAVISCHE GESCHIEDENIS** Botičeva 6
- 16 **MUSEUM VAN NIKOLA TESLA** Krunska 51
- 17 **MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST** Ušće 10, Novi Beograd

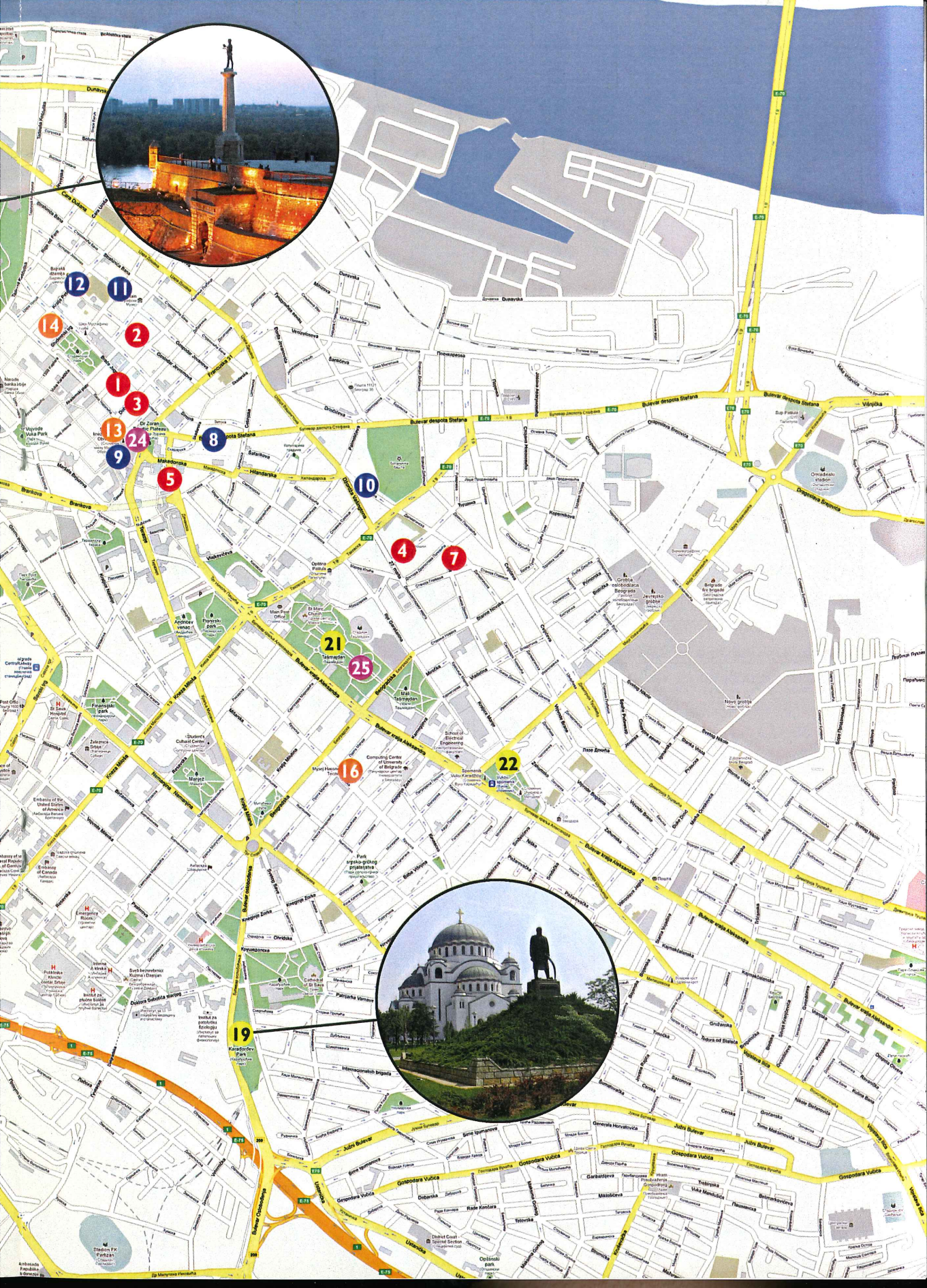
PARKEN

- 18 **KALEMEGDAN**
- 19 **KARADORŠEV PARK**
- 20 **ADA CIGANLIJA**
- 21 **TAŠMAJDAN**
- 22 **VUK**

MONUMENTEN

- 23 **DE WINAAR**
- 24 **HET MOMUMENT VAN MIHAILO OBRENOVIĆ**
- 25 **HET STANDBEELD VAN DESANKA MAKSIMOVIĆ**

MUSEA

Geschreven door: Aleksandra Milosavljević en Nikola Živković (3de jaar)

Musea zijn belangrijk voor de bescherming van het culturele erfgoed van een land. Tegenwoordig zijn ze ook een plaats voor vrijetijdsbesteding maar ook voor kritiek en dialoog geworden. Helaas zijn sinds de bombardementen in 1999 de belangrijkste musea nog steeds gesloten voor het publiek. Daarom spelen galerieën nu een belangrijke rol.

Nationaal Museum, ingang Vasiņa 1

www.narodnimuzej.rs

Het Nationaal Museum in Belgrado is het belangrijkste en oudste museum in Servië. Het Museum werd in 1844 onder de naam Museum Serbski opgericht. Het was een belangrijk moment voor de Servische cultuur. Het museum is gewijd aan de bescherming van het Servische culturele erfgoed maar ook aan het culturele erfgoed van de Balkan en Europa. In het Nationaal Museum kunt u 34 archeologische, numismatische, historische en kunstcollecties vinden. In het bezit van het museum is ook een collectie van Nederlandse en Vlaamse kunst die tijdens het interbellum aangelegd is door

prins Pavle Karadordević en met de hulp van de toenmalige Joegoslavische ereconsul in Nederland, Dirk Merens.

Etnografisch museum, Studentski trg 13

<http://www.etnografskimuzej.rs/index.htm>

Het Etnografisch museum is een van de oudste musea op de Balkan; onlangs vierde het zijn honderdste verjaardag. De permanente tentoonstelling bestaat uit drie delen – ceremoniële volkskleding uit de 19^e en 20^e eeuw met traditionele patronen uit Servië, Montenegro, Macedonië, Slavonië, Vojvodina enz.; technieken van het produceren van traditionele tekstielvoorwerpen; alledaags traditioneel leven: architectuur, agricultuur, wonen, gewoontes enz. Het museum bevindt zich naast het Studentenpark (Studentski park).

Museum van de Joegoslavische geschiedenis, Botičeva 6

<http://www.mij.rs/Default.aspx>

Dit museum representeert een hulde aan de wereldbekende Joegoslavische president Josip Broz Tito en aan de Joegoslavische etniciteit. Het museum bestaat uit verschillende gebouwen: het Bloemenhuis (Kuća cveća), waar Tito is begraven; het Museum van 25 mei (Tito is op 25 mei geboren, daarom de naam van het museum) en het Oude museum waarin allerlei cadeaus zijn verzameld die Tito in zijn tijd heeft gekregen. Het Bloemenhuis is wereldberoemd voor het aantal bezoekers die elk jaar op Tito's verjaardag komen om hun hommage te bewijzen.

Verder bevelen we aan:

Museum van Nikola Tesla, Krunska 51

<http://www.tesla-museum.org/>

Museum voor hedendaagse kunst, Ušće 10, Novi Beograd (helaas wegens reconstructie gesloten).

<http://www.msub.org.rs/muzej>

SERVISCHE MODEONTWERP(ST)ERS

Geschreven door: Andrea Varga (4de jaar)

De eerste Servische modeontwerper die ook in het buitenland bekendheid kreeg was Aleksandar Joksimović. In de jaren zestig werd hij bekend door zijn gebruik van folkloremotieven. De socialistische tijd was echter niet erg creatief op het gebied van mode. De meeste vrouwen naaiden hun garderobe zelf dankzij Burda-schnitten, de rijkere gingen naar Triëst of Rome winkelen. Nu is het aanbod in Belgrado veel groter.

Ana Šekularac

Ana Šekularac is tegenwoordig één van de bekendste Servische modeontwerpers die niet alleen in Servië maar ook wereldwijd bekend is. Deze kunstenaar ontwerpt niet uitsluitend modellen die de nieuwste wereldtrends volgen maar ook modellen die elke vrouw in haar kast kan hangen. De modeontwerpster Ana Šekularac vertegenwoordigt Servië op haar mooiste en daarom is het geen verrassing dat veel beroemde mensen, zoals Keira Nightley, Sienna Miller en Victoria Beckham haar creaties dragen. Ze zal op de 29ste Amstel Fashion week in Belgrado haar nieuwe collectie presenteren.

Suzana Perić

Suzana Perić beïnvloedt de afgelopen tien jaar intensief de binnenlandse modescène. Haar mode is innovatief, creatief en altijd eigentijds. Suzana Perić heeft meer dan 20

collecties gepresenteerd op internationale Fashion weeks zoals CPD Dusseldorf, IGEDO Cologne, Pret-a-Porter Paris, Fashion week Berlin, Fashion Week en Fashion Selection Belgrado of Duitse Dagen Moskou. Ze zal ook op de komende Belgradose Fashion Week haar nieuwe collectie presenteren.

Ivana Pilja

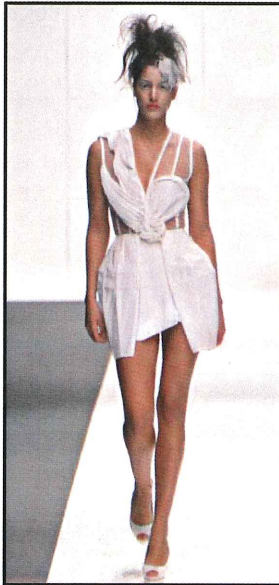
Ivana Pilja heeft zich voor de eerste keer aan het Belgradose publiek voorgesteld tijdens de 28ste Fashion Week toen ze iets heel nieuws in de Servische mode invoerde. De invloed van Japan is onmiskenbaar in haar werk. Begin 2010 werd ze dankzij haar afstudeercollectie uitgenodigd om deel te nemen aan de internationale modemanifestatie in Nederland – *Fashionclach* - in de Timmerfabriek in Maastricht waar ze haar eerste zelfstandige collectie presenteerde.

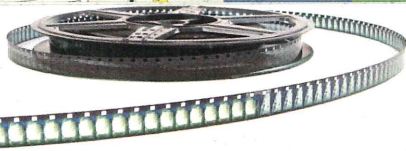
Als u tijdens het drukke colloquiumprogramma toch nog tijd vindt om even te gaan winkelen, breng dan een bezoek aan:

Software, Terazije 29, met betaalbare mode van de bekende ontwerpster Dragana Ognjenović

Šlic, Palmotićeveva 23, <http://www.slic.rs> met betaalbare mode van jonge

Servische ontwerpers

FILMKUNST

Geschreven door: Sonja Stanišljević en Katarina Šumonja (2de jaar)

Zevende kunst, zevende hemel

Kunst vervult en beweegt ons. Films zijn in ieder geval een onmisbaar stuk levensinspiratie. Een top-10 van de beste Servische films is door onze legendarische regisseurs, scenaristen en acteurs samengesteld. Wat de genres betreft komen we hier in de eerste plaats (tragi)komedie's en drama's tegen. Thematisch kunnen we verschillende onderwerpen onderscheiden: het verval van Joegoslavië, de burgeroorlog van de jaren negentig, de zogenaamde Zwarte golf, het Joegoslavië van Tito en dat van Milošević...

Ko to tamo peva / Wie zingt daar, 1980

“Wie zingt daar” is de eerste en ook de bekendste film van de Servische regisseur Slobodan Šijan, die op een toneelstuk van Dušan Kovačević gebaseerd is. De film toont een groep reizigers die met een oude bus naar Belgrado trekken. De reis vindt plaats in het voorjaar van 1941, op de dag waarop de Duitsers Belgrado hebben gebombardeerd. Hoewel de reis naar Belgrado niet zo lang is, reist de bus redelijk lang vanwege frequente onderbrekingen en ruzies tussen passagiers die over de situatie in Europa en de (on)rechtvaardigheid van de Tweede Wereldoorlog kibbelen. Deze komedie van karakter en situatie schildert verschillende denkwijzen en idealen en is vol humor en cultdialogen die de meeste mensen uit hun hoofd kennen.

1. *Ko to tamo peva*
2. *Underground*
3. *Dečko koji obećava*
4. *Balkanki špijun*
5. *Tito i ja*
6. *Lajanje na zvezde*
7. *Skupljači perja*
8. *Maratonci trče počasni krug*
9. *Urnebesna tragedija*
10. *Kako je propao 'Rock n Roll'*

Podzemlje / Underground, 1995

Deze film van de beroemde regisseur Emir Kusturica was Servische kandidaat voor de beste buitenlandse film (Oscar). De film speelt zich af

in drie periodes. De eerste beschrijft het jaar 1941 waarin enkele families tijdens WO II figuurlijk en letterlijk onderduiken. Het tweede deel beschrijft de situatie in het land twintig jaar na de bezetting, en de derde gebeurt in 1991 tijdens de oorlog in Slavonië. Deze film beschrijft drie zeer belangrijke historische periodes in de geschiedenis van Joegoslavië en Servië. In deze film die wemelt van metaforen en zwarte humor acteren de beste Servische acteurs aller tijden.

Dečko koji obećava / Een veelbelovende jongen, 1981

Het hoofdpersonage is een jonge rebel namens Slobodan Milošević (wat ook de naam is van de latere president van voormalig Joegoslavië en daarna Servië). Na een klap op het hoofd verandert een fatsoenlijke, brave jonge man uit een fijne familie en met een mooie toekomst voor de boeg opeens in een rebel die zich bij de toenmalige alternatieve samenleving wil aansluiten en een rockband wil oprichten. Dit universele verhaal gaat over het opgroeien en de strijd tegen opgelegde waarden. Net als de film *De val van 'Rock 'n Roll'* verwijst deze naar de komende morele decadentie en de culturele val van de Servische kunst- en muzikscene. In deze geweldige prestatie van regisseur Miloš Radivojević verschijnen onze legendarische rockers en acteurs: Dušan Kojić Kojica (lid van de band Šarlo Akrobata en Disciplina Kitschme), Ivica Vidović Vd (zanger van EKV), Aleksandar Berček (acteur)... Dankzij goede muziek en bekende scènes verdient deze film het om tot cultfilm van de Servische cinematografie uitgeroepen te worden.

KLASSIEKE MUZIEK

Geschreven door: Nikola Živković (3de jaar)

Servische klassieke muziek lag altijd in de schaduw van de West- en Middeneuropese componisten. Toch kan Servië met een aantal echt boeiende toonkunstenaars opscheppen. De meesten van hen leefden en creëerden in de 19e en in de 20e eeuw. Het grootste kenmerk van de Servische klassieke muziek is dat de kerkelijke invloed tamelijk vaak in de werken te horen is, net zoals tintjes van de traditionele Servische folklore.

Kornelije Stanković (1831-1865)

<http://www.youtube.com/watch?v=FxSUzISM3dk>

<http://www.youtube.com/watch?v=UoscXTgQMf4&feature=related>

Kornelije Stanković zal voor altijd als de eerste geschoolde musicus in Servië herinnerd worden. Hij is de grootste vertegenwoordiger van het Servische vroege romantisme. Zijn tijd heeft hij het meest aan de bewerking van nationale kerkelijke zangmuziek besteed. Hij was een virtuoos op de piano en een uitstekende koorleider.

Stevan Stojanović Mokranjac (1856-1914)

<http://www.youtube.com/watch?v=3wNFsQKT1x8>

<http://www.youtube.com/watch?v=DX1rnWJzHwE&feature=related>

Mokranjac wordt door veel mensen en muziekdeskundigen tot de succesvollste en opvallendste Servische componisten ooit gerekend. Vast en zeker was hij een van de beroemdste personen van de eeuwwisseling. Zijn groot succes had hij te danken aan het feit dat hij de Servische nationale geest in de klassieke muziek heeft ingeleid. Ook zal hij als de grondlegger van de muziekpedagogie in Servië herinnerd worden. Zijn meest populaire werk zijn *Petnaest rukoveti (De vijftien guirlandes)*, aan

wie hij tintjes van de Servische folklore gaf.

Stanislav Binički (1872-1942)

<http://www.youtube.com/watch?v=E1RrZMYjS6c&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=B3_Aa6Xzeg&feature=related

Naast Stevan St. Mokranjac wordt Stanislav Binički als een van de invloedrijkste Servische componisten beschouwd. Er wordt gezegd dat Binički de grootste vertegenwoordiger van de Servische klassieke muziek is. Als leerling van Mokranjac experimenteerde hij ook met de Servische volksmuziek. Het bekendste stuk van zijn tamelijk grote oeuvre is *Marš na Drinu (De mars naar de Drina-rivier)*, die hij na de slag op de berg Cer (WO I) heeft geschreven. Men vermoedt dat hij de mars aan kolonel Stojanović, die toen sneuvelde, heeft opgedragen.

Van moderne componisten raden wij u de volgende twee dames aan:

Ksenija Zečević (1956-2006)

<http://www.youtube.com/watch?v=AoP9szWAVXo>

Isidora Žebeljan (1967)

http://www.youtube.com/watch?v=XhU_ra4iV2U

VOLKSMUZIEK

Geschreven door: Mina Berček (2de jaar) en Mladen Nikolić (4de jaar)

Het plaveisel van de Skadarlija-straat in Belgrado is een merkwaardig fenomeen: het is al anderhalve eeuw het bekendste podium van de traditionele etnische Servische (volks)muziek. In de jaren zestig van de twintigste eeuw maakte deze straat een renaissance mee en werd bezocht door beroemdheden als Orson Welles, Alfred Hitchcock, Laurence Olivier, Sophia Loren en veel anderen. Ook een Nederlandse beroemdheid, de schrijver A. Den Doolaard, vermaakte zich door in de kroegen van Skadarlija naar volkszangeressen te luisteren. Een ander bekend fenomeen zijn de brassbands die internationaal beroemd zijn geworden dankzij de films van Emir Kusturica, de muziek van Goran Bregović en het trompetfestival in Guča. Wie zijn hart wil laten spreken moet Servische volksmuziek bestellen, want zoals Goran Bregović dat zegt, het is muziek voor trouwfeesten en begravenissen!

<http://www.youtube.com/watch?v=wt72qQ-44QQ>

Lepa Lukić, geboren in het jaar 1940 in het dorp Miločaj, is een zangeres van oorspronkelijke etnische muziek (volksmuziek). Ze kreeg haar faam in de jaren zestig door haar lied "Bij de bron zijn er twee paden" http://www.youtube.com/watch?v=Anfipxo_O1c&feature=related

Haar liederen zijn doordrongen van de geest van oude tijden en ze beschrijven de Servische traditie. Haar bijdrage tot de Servische muziek spiegelde zich af in talrijke opnames van oorspronkelijke liederen zoals: "Het meisje plukt een blauwe sering", "Oh weide, je bedauwd gras", "De linde pronkte bij de robinia" enz. Hoewel ze meer dan viertig jaar optreedt, zingt ze nog steeds met hetzelfde enthousiasme.

Silvana Armenulić (echt naam Zilha Barjaktarević) is geboren in Doboj in het jaar 1939. Toen ze zestien was ging ze naar Sarajevo waar ze met haar muziekcarrière begon. Ze nam de artiestennaam

Silvana aan naar het voorbeeld van de toenmalige beroemde actrice Silvana Mangano. Ze interpreteerde zowel nieuwgecomponeerde liederen als de authentieke Sevdah of Sevdalinka, een soort liefdesliedjes met een melancholische toon. Haar succes begon met een lied van Toma Zdravković getiteld "Wat zal ik met mijn leven doen zonder jou" <http://www.youtube.com/watch?v=-DXnq7m54LE> dat meteen een megahit werd zodat haar gelijknamige album in verbazingwekkende 300.000 kopieën werd verkocht. Ze kwam om het leven in het jaar 1976, bij een tragisch verkeersongeluk. Haar liedjes worden nog steeds beschouwd als evergreen van echte Servische muziek.

Šaban Bajramović, bekend als "koning van de zigeunermuziek" is geboren in Niš in het jaar 1936. Hij begon zijn muziekcarrière in de gevangenis waar hij zijn jazzband heeft opgericht. Tijdens zijn leven heeft hij twintig albums en ongeveer vijftig singles opgenomen en hij heeft meer dan zevenhonderd liederen geschreven en gecomponeerd. Van de kwaliteit van zijn muziek getuigt het feit dat zijn uitvoering van het lied *Đelem, Đelem* (Ik ga, ik ga) <http://www.youtube.com/watch?v=BdVVXt29bos> tot hymne van alle zigeners ter wereld verkozen werd. Op een persoonlijke uitnodiging van Indira Gandhi trad hij in India op waar hij officieel werd uitgeroepen tot koning van de zigeunermuziek. Hij overleed op 73-jarige leeftijd aan de gevolgen van een hartinfarct. Het magazine *Time* verkoos hem tot één van de tien grootste jazz-muzici ter wereld.

Van de vele Servische hitmakers bevelen we u nog de volgende aan:

Toma Zdravković <http://www.youtube.com/watch?v=KRcIiQFNqvc&feature=related>

Predrag Živković Tozovac <http://www.youtube.com/watch?v=Oo0Q8Kw49r8>

POP MUZIEK

Geschreven door: Tamara Lužajić (3de jaar) en Mladen Nikolić (4de jaar)

Er wordt vaak gezegd dat de pop/rock scène in Servië (ook in Bosnië, Kroatië enz.) niet genoeg ontwikkeld is en dat het twintig of meer jaar geleden beter was. Aan de andere kant zijn er heel veel mensen die van pop- en rockmuziek houden en die proberen het weer populair te maken. Vooral jonge mensen zijn er geïnteresseerd in, en hoewel ze er vaak niet zo veel van kunnen verdienen geven ze niet op. Zoals Marija Šerifović bijv. die het Eurovisie Songfestival gewonnen heeft in 2007 en die zo'n grote indruk heeft gemaakt dat een Vlaamse dichter, Paul Bogaert, een essay geschreven heeft over haar optreden (*Verwondingen*, 2008).

Bij de liefhebbers van pop/rock zijn deze zangers en bands tegenwoordig heel populair.

Dragana Šarić alias Bebi Dol is in 1962 in Belgrado geboren. Ze begon haar carrière in de jaren zeventig in Belgrado onder het pseudoniem Bebi Dol (Baby Doll). Haar eerste LP single lanceerde ze onder de titel "Mustafa" waarmee ze zich met haar indrukwekkende stem en haar vreemde stijl onderscheidde. Ze vertegenwoordigde Joegoslavië op het Eurovisiesongfestival in 1991 met het lied "Brazil" en kreeg slechts één punt waardoor ze troosteloos als voorlaatste eindigde. Men denkt dat de slechte politieke situatie in Joegoslavië de oorzaak daarvoor was. Bebi Dol woont in Belgrado en ze is nog steeds razend populair, vooral bij de jongere generatie. Ze zegt dat de liefde haar grootste inspiratie is.

<http://www.youtube.com/watch?v=Tbsuu8XcLoM>

Darkwood dub is de naam van een band uit Belgrado die opgericht is in 1988. Ze hebben hun naam ontworpen naar het voorbeeld van de hoofdpersoon van de stripfiguur Zagor die in het Darkwood bos woonde. Hun muziek wordt gekarakteriseerd als alternatieve rock maar ze willen niet op die wijze bestempeld worden. In de jaren negentig brachten ze hun tweede album uit: "Eindeloos of onafzienbaar". Dat album was gepubliceerd door de toenmalige onafhankelijke uitgeverij "Free B92" en op die manier nam de band deel in de strijd tegen het regime van Slobodan Milošević. De band is nog steeds actief in de Servische muziekcène en ze zijn bezig met hun achtste album.

<http://www.youtube.com/watch?v=i2MseB8kiBU&feature=related>

Gramophonedzie (uitgesproken als "grem-moofooned-ztie") is de artiestennaam van de Servische DJ Marko Milićević uit Belgrado. In 2010 kreeg hij de MTV prijs van "Best Adria act" voor de beste regionale uitvoerder. De passie die Milićević heeft voor jazz en swing muziek is namelijk terug te vinden in zijn remixen. Het lied "Why don't You" die op de twaalfde plaats van Britse singles hitlijst zit, is een remix van een lied dat door Peggy Lee in de jaren dertig werd gezongen. Naast DJ Marko Nastić en DJ Marko Milosavljević vertegenwoordigt Marko Milićević een nieuwe club scène van Belgrado die ook buiten de grenzen van Servië populair is.

<http://www.youtube.com/watch?v=uT8OEt5r1U>

Wij bevelen u verder nog deze bands aan:

Dubioza kolektiv en Repetitor

KAFANA'S EN RESTAURANTS

Geschreven door: Jelica Novaković en Sven Peeters

«Vertel me welke café's/restaurants/clubs je bezoekt, en wij zeggen wie je bent!»

Met deze toetsmethode voor ogen hebben wij Belgrado onder de loep genomen om de vele gezichten van deze stad in kaart te brengen.

Ontdek waarom Belgrado Sin City wordt genoemd en tot de bruisendste hoofdsteden van Europa gerekend wordt. Doe mee aan gastronomische archeologie, kom luisteren naar de turbo(folk)beats in de drijvende discotheken en prille gaytenten, kom mee eten met carnivoren en een enkele vegetariër in het Montmartre van Belgrado en mijmeren met Joegonostalgische smartlappen.“

Dit is een citaat uit ons boek «Het Kafanatribunaal. Kroegenvonnissen van turbo tot retro», geschreven na intensief empirisch onderzoek. Bij wijze van voorproefje willen we u alvast met deze bescheiden toplijst verlekken op het gastronomische leven van Belgrado.

Pak uw aperitiefje in:

Rakia bar, Dobračina 5. De jonge eigenaar is zeer ambitieus en wil de rakija gelijkstellen aan de beste whisky, cognac of grappa. Ons hoeft hij niet te overtuigen, maar het is een hele klus om door te dringen op de wereldmarkt. Wij wensen hem veel geluk bij al zijn projecten (het opleiden van personeel en producenten, know-how i.v.m. marketing, thema-avonden, eigen winkeltje etc.). Het maakt al indruk dat er meer dan honderd soorten rakija worden aangeboden en dat ze allemaal even stijlvol (en duur) worden geserveerd. Weliswaar in diepvriesgekoelde grappa-glaasjes, maar misschien komt er nog een exclusief rakiaglasontwerp.

Eet vervolgens deftig in:

Jevrem, Gospodar Jevremova 36. Dit restaurant is ondergebracht op de eerste verdieping van een oud burgerhuis, waar de kamerinterieurs de burgerijsfeer van de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw ademen. Restaurants als Jevrem behoren begrijpelijkerwijze tot de hogere prijsklasse.

“Geniet van de schoonheid van de burgerlijke traditie” - de menukaart van Jevrem klinkt chique. Lees even mee: “Welkom in ons restaurant met Servische nationale keuken. Wij bieden u een onvergetelijke gastronomische ervaring. Verder evoceren authentieke details in het interieur en meer dan tweehonderd originele foto's het Belgrado van

de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw.“ Het decor ligt er inderdaad niet om, en de tuin is de mooiste van heel Belgrado.

of theatraal in:

Little Bay, Dositijeva 9a. Dit thema-restaurant vlakbij het Nationaal Theater is een copie van La Venice: barok en kitsch bepalen het interieur. Het is beroemd geworden door de regelmatig optredende Britse bariton Toby Sims die er soms door zingende obers wordt begeleid!. Wat de buurtbewoners nog meer lokt zijn voordelige menu's in een chique setting.

of rustikaal in:

Kafana kafana, Đušina 5, een kafana die zich simpelweg Kafana noemt. En terecht want dit is een echte, een lost-in-transition-plek, verstopt en dus alleen voor de ingewijden. De inrichting is die van de

oude kafana van het platteland, met andere woorden een beetje bestudeerd hier midden in de stad. De keuken is fantastisch Servisch, maar de mensen komen hier in de eerste plaats voor de live-muziek. Er wordt vooral veel joego-nostalgische muziek gespeeld. Het publiek is overwegend ouder en zingt al deze liederen uit hun tijd mee. Het gebeurt dan ook dat een van de gasten zelf naar de microfoon grijpt om mee te zingen, als een soort karaoke avant-la-lettre. Dit zijn mooie, kwaliteitsvolle songs uit het Joegoslavië van weleer. Tijdens een ander bezoek aan Kafana in gezelschap van gastprof Cor van Bree maakten we voor de zoveelste keer een staaltje Servische improvisatiekunst mee. De ober wilde eigenlijk sluiten maar na wat aandringen van onze kant werd er een heerlijk menu tevoorschijn getoverd.

Of vegetarisch in:

Sunce, Dečanska 2. Dit is een interessant vegetarisch

restaurant in het centrum van Belgrado dat rekening houdt met de vastendagen van de orthodoxe kalender: "De meerwaarde van het vasten ligt niet zozeer in het zich onthouden van voedsel, maar in het afstand nemen van slechte daden". Deze quote is van H. Basileus de Grote.

Bij de lange toog staat een buffettafel waarvan je voor 500DIN mag eten zoveel je wil. Er zijn soepen, groentencakes, graangerechten, vegetarische pasta's, slaatjes en een aantal gerechten waarin de champignon domineert (ter vervanging van vlees). Deze self-service buffettafel is een uniek concept voor Belgrado en op het eerste zicht maar ook op de proef is het allemaal erg lekker. Tijdens de twee

grote vastenperiodes (Kerstmis en Pasen) is het hier dus drukker dan anders. Het vastenvoedsel en de vegetarische gerechten worden volgens traditionele recepten bereid.

Of pittoresk in:

Vodenica, Bulevar Vojvode Bojovića 5b, aan het fietspad nabij Kula Nebojša. Op deze restaurantboot met fantastisch uitzicht op de burcht, het water, het eiland en 'de mooiste zonsondergang' kan je heerlijke riviervis eten in een sfeervolle kafana-ambiance, met geruite tafelkleedjes en live muziek. Vergeet de *suva pita* (soort baklava) niet! Om naar de onberispelijke wc te gaan, moet je langs het buitendek aan rivierzijde wandelen. Geniet er van de sterrenpracht in zomernachten waarin af en toe feestelijk verlichte riviercruisiers voorbijglijden. of bruisend&brassend in:

Stari Beograd, Knez Danilova 4. Door de poort kom je binnen in de tuin die omgeven is door een bakstenen muur. Het terras bestaat uit plastic tuinmeubilair en grote Jelen-parasols die de lucht verbergen maar de gasten droog houden in geval van regen. Niets verraadt hierbuiten dat er zich binnen een heuse kafana bevindt, met de typische tafelkleedjes, het gezellige interieur, de oude foto's aan de muur. Donderdags, vrijdags en zaterdag is er live muziek (*starogradske*) tot de ochtenduren. Wij verzekeren u dat u mee zult zingen en dansen!

PS. Bovenstaande teksten zijn licht gewijzigde citaten uit *Het Kafanatribunaal*. (2006)

CAFÉS

Geschreven door: Nevena Ilić (2de jaar)

In Belgrado zijn er meer dan 2000 cafés (ongeveer 500 meer dan in Amsterdam of in Brussel) – dus, voor iedereen is er wel wat wils. Men kan van een goed biertje of van een lekkere cocktail genieten, men kan zitten waar het druk of lekker rustig is. Omdat het aantal leuke cafés heel groot is, maken we voor u een speciaal lijstje.

Udruženje svetskih putnika – „Vereniging van wereldreizigers“, 29. novembra nr.7/-1

Kleuren. Licht. Bloemen. Je zit niet aan een tafel maar aan een naaimachine. Je kunt je ook aan een piano zetten en – koffie drinken. Als je wilt (en alleen als je goed bent!), kunt je later spelen. Nummer één is eigenlijk geen café, het is een appartement dat het leukste appartement ter wereld is. Er staan geen dingen die zijn gekocht. Meubels en andere fraaie kleinigheden zijn geschenken van globetrotters – lampen uit Marokko, maskers uit Cyprus, spiegels uit Spanje, kussentjes uit Istanbul, juwelierswerk uit Afrika, exotische planten uit China. Er is geen plekje aan de muur dat niet bezet is. En wat is dat onder de boekenkast? Een schattig poesje slaapt er. Het is duidelijk waarom vaste gasten deze plek *Omas huisje* hebben genoemd. Daar is de hele wereld maar toch voelt je je thuis.

Buke bar – letterlijk – „De herrie bar“, Trg Republike 3

Het café is op de tweede verdieping. Ik werp een vluchtige blik op het plein en ik zie mensen die met iemand spreken, op iemand wachten of zich haasten. De stad leeft. Maar waar is dat lawaai? Ik hoor niets. Ik ben weggedommeld – ik geniet van Glühwein met kaneel, kruidnagel, steranijs en een beetje suiker. Mmm, lekker. Tegelijk voel ik me zo groot en zo klein. Wat een mooie dag! Maar hoor je iets? Ik wel. Wat is dat? Een daverend applaus! Maar hoe? Ach ja – het café is naast de schouwburg – het applaus heb ik niet geoogst. Jammer. Kom maar, er is genoeg plaats, we kunnen samen dromen.

Idiot – „Idioot“, Dalmatinska 13

Het is een werkdag maar mensen zitten op het terrasje. Iedereen geniet van de zon en er is niemand die zin in werk heeft. Die mensen

zijn niet lui, ik begrijp hen – het is heel moeilijk om van het prachtigste terrasje in Belgrado met het uitzicht op *Botanische tuin* weg te gaan (omdat het hier zo mooi is maken de Neerlandici uit Belgrado een feestje als het studiejaar af is). Nu stap ik het café binnen. Mijn vrienden wachten urenlang op mij. Muziek van de jaren 80, rock, electronica. De stemming is heel ontspannen. Ik zie jonge mensen die babbelen en lachen. Is dat daar die beroemde schilder? Ja. En wie zit in de hoek? Die jonge actrice? Ja. Kijk maar wie er nog is hier – mijn knappe buurman! Mooi, hè? Hij spreekt met de barman. Ik ga een drankje nemen. ;)

Verder bevelen we nog aan:

Супермаркет („Supermarket bar“), Višnjićeva 10

Smokvica („Vijgenboompje“), Kralja Petra 73

